

ΟΣΑ ΜΑΣ ΚΡΑΤΗΣΑΝ ΖΩΝΤΑΝΟΥΣ

Ένα θεατρικό για την Κατοχή, την Αντίσταση και την πίστη και την ελπίδα στον Θεό

Επιμέλεια: Χρυσούλα Τσιμούρη, Εκπαιδευτικός
Με τη συνδρομή της Τεχνητής Νοημοσύνης (AI)

Διάρκεια: 10–12 λεπτά

Ρόλοι: 12–16 παιδιά

(Ένα φτωχικό σπίτι στην Αθήνα, χειμώνας του 1941. Ένα τραπέζι, τρία άδεια πιάτα και ένα μικρό κομμάτι ψωμί. Η μητέρα μοιράζει το ψωμί στα δύο παιδιά της. Η παράσταση μπορεί να ξεκινήσει με 20–30 δευτερόλεπτα απόλυτης σιωπής, με τα παιδιά καθισμένα γύρω από το άδειο τραπέζι. Η σιωπή θα κάνει την πρώτη ερώτηση —«Μαμά, θυμάσαι πώς μύριζε το ψωμί;»— ακόμη πιο δυνατή.

Αφηγητής:

Η Ελλάδα συνέχιζε να πολεμά, ενώ η Κατοχή είχε αρχίσει να απλώνει τη σκιά της πάνω από τη χώρα. Και τότε, δίπλα στον αγώνα που συνεχιζόταν στα βουνά, άρχισε ένας άλλος, καθημερινός αγώνας για την επιβίωση. Ένας αγώνας που δινόταν στους δρόμους, στις ατέλειωτες ουρές για λίγο ψωμί, στα σπίτια που άδειαζαν από τρόφιμα και στις καρδιές των ανθρώπων που πάλευαν να κρατήσουν ζωντανή την ελπίδα, μέσα στην πείνα, τον φόβο και τη στέρηση.

ΣΚΗΝΗ 1 — Το άδειο τραπέζι

Παιδί 1:

Μαμά, θυμάσαι πώς μύριζε το ψωμί όταν το έβγαζες από τον φούρνο;

Μητέρα:

Θυμάμαι.

Παιδί 1:

Εγώ προσπαθώ να θυμηθώ. Αλλά μου φαίνεται πως έχει περάσει μια ζωή.

Παιδί 2:

Χθες ονειρεύτηκα πως έτρωγα μια ολόκληρη φρατζόλα.

Μητέρα:

Κι εγώ, παιδί μου. Μόνο που στο όνειρό μου, σας έβλεπα όλους να τρώτε.

(Η μητέρα θγάζει από την τσέπη της ένα μικρό κομμάτι ψωμί.)

Παιδί 1:

Αυτό είναι όλο;

Μητέρα:

Για σήμερα.

Παιδί 2:

Και για αύριο;

(Η μητέρα δεν απαντά. Σπάει το ψωμί σε τρία κομμάτια.)

Αφηγητής:

Αθήνα, χειμώνας του 1941. Κάποτε το ψωμί ήταν καθημερινό. Τώρα, ένα μικρό κομμάτι του μπορούσε να γίνει ολόκληρη η ελπίδα μιας οικογένειας.

ΣΚΗΝΗ 2 — Στην ουρά

(Παιδιά και γυναίκες στέκονται σε μια ουρά. Κρατούν άδεια δοχεία. Ένα κορίτσι παραπατά από την εξάντληση.)

Γυναίκα 1:

Πόση ώρα περιμένετε;

Μητέρα:

Από το πρωί.

Κορίτσι:

Μαμά, ζαλίζομαι.

Μητέρα:

Κάνε λίγο υπομονή, καρδιά μου.

Κορίτσι:

Δεν μπορώ να κάνω άλλη υπομονή. Θέλω να φάω.

(Σιωπή. Η μητέρα το αγκαλιάζει.)

Γυναίκα 1:

Χθες χάσαμε τον γείτονά μας. Δεν άντεξε άλλο.

Γυναίκα 2:

Κι εμείς κάθε μέρα μετράμε ποιος έχει φάει και ποιος όχι.

(Ένα αγόρι βγάζει από την τσέπη του ένα μικρό κομμάτι ψωμί.)

Αγόρι:

Πάρτε το.

Μητέρα:

Εσύ δεν το χρειάζεσαι;

Αγόρι:

Το χρειάζομαι. Αλλά κι εκείνη πεινάει.

(Δίνει το ψωμί στο κορίτσι.)

Αφηγητής:

Η πείνα έκανε τους ανθρώπους να μετρούν ακόμη και την τελευταία μπουκιά. Κάποιες φορές, όμως, η ανθρωπιά τούς έκανε να τη μοιράζονται.

ΣΚΗΝΗ 3 — Το δωμάτιο με το κερί

(Ένα μικρό κερί φωτίζει μια εικόνα της Παναγίας. Ένα παιδί κάθεται δίπλα στη γιαγιά του.)

Παιδί 3:

Γιαγιά, γιατί προσεύχεσαι κάθε βράδυ;

Γιαγιά:

Γιατί υπάρχουν πράγματα που δεν μπορώ να διορθώσω με τα χέρια μου.

Παιδί 3:

Κι αν ο Θεός δεν μας ακούει;

(Η γιαγιά το κοιτάζει ήρεμα.)

Γιαγιά:

Ο Θεός πάντα ακούει. Δεν είναι εύκολο όμως να καταλάβουμε, παιδί μου, γιατί οι άνθρωποι φέρνουν τόσο πόνο ο ένας στον άλλον. Μα σε τέτοιες δύσκολες ώρες, Αυτός μάς δίνει δύναμη να αντέχουμε, να αγαπάμε και να μη χάνουμε την ελπίδα μας. Γιατί, όσο σκοτάδι κι αν υπάρχει γύρω μας, δεν πρέπει να αφήνουμε το κακό να νικά τις καρδιές μας.

Παιδί 3:

Τι ζητάς όταν προσεύχεσαι;

Γιαγιά:

Να γυρίσουν οι άνθρωποι στα σπίτια τους. Να μη μείνει κανένα παιδί νηστικό. Να μη χρειάζεται κανείς να φοβάται για την επόμενη μέρα.

Παιδί 3:

Τότε θα προσευχηθώ κι εγώ.

(Ανάβει ένα δεύτερο μικρό κερί.)

ΣΚΗΝΗ 4 — Δεν θα μείνουμε θεατές

(Τρεις νέοι συναντιούνται κρυφά. Ο ένας κρατά φυλλάδια.)

Νέος 1:

Στην άλλη γειτονιά μοιράζουν τρόφιμα σε οικογένειες που δεν έχουν τίποτα.

Νέος 2:

Κι εμείς τι μπορούμε να κάνουμε;

Νέος 3:

Να βοηθήσουμε. Να μεταφέρουμε μηνύματα. Να μη σιωπάσουμε μπροστά στην αδικία.

Νέος 2:

Κι αν μας πιάσουν;

Νέος 1:

Φοβάμαι κι εγώ. Δεν είμαι ήρωας.

Νέος 3:

Ίσως ήρωας να μην είναι αυτός που δεν φοβάται. Ίσως να είναι αυτός που δεν αφήνει τον φόβο να αποφασίζει για όλα.

(Ο πρώτος νέος διπλώνει τα φυλλάδια και τα βάζει στο σακάκι του.)

Νέος 1:

Τότε ας αρχίσουμε από κάτι μικρό. Από έναν άνθρωπο που χρειάζεται βοήθεια.

Αφηγητής:

Η Αντίσταση δεν είχε ένα μόνο πρόσωπο. Άλλοι πολέμησαν με όπλα, άλλοι με μηνύματα, άλλοι προστατεύοντας ανθρώπους και μοιράζοντας τρόφιμα. Όλοι, όμως, γνώριζαν πως ακόμη και η πιο μικρή πράξη μπορούσε να έχει μεγάλο τίμημα.

ΣΚΗΝΗ 5 — Τι θα πει ελευθερία;

(Όλα τα παιδιά βρίσκονται στη σκηνή. Στο κέντρο υπάρχει ένα κομμάτι ψωμί πάνω σε λευκό ύφασμα.)

Παιδί 1:

Για μένα, ελευθερία είναι να ανοίγω το παράθυρο χωρίς να φοβάμαι.

Παιδί 2:

Να πηγαίνω στο σχολείο και να σκέφτομαι το αύριο.

Παιδί 3:

Να μη βλέπω τη μητέρα μου να κρύβει τα δάκρυά της.

Παιδί 4:

Να μην πρέπει να διαλέξω ποιος από την οικογένειά μου θα φάει.

Νέος 1:

Και να μπορώ να πω αυτό που πιστεύω, χωρίς να κινδυνεύει η ζωή μου.

Γιαγιά:

Κι εγώ εύχομαι να μη χρειαστεί ποτέ να μάθετε όσα μάθαμε εμείς με τόσο πόνο.

Παιδί 2:

Δεν μπορούμε να αλλάξουμε όσα έγιναν.

Παιδί 3:

Μπορούμε, όμως, να αποφασίσουμε τι δεν θα επιτρέψουμε να ξαναγίνει.

Αφηγητής:

Η 28η Οκτωβρίου μάς θυμίζει το θάρρος ενός λαού. Η Κατοχή μάς θυμίζει τι συμβαίνει όταν ο άνθρωπος στερεί από τον άνθρωπο την ελευθερία, την τροφή και την αξιοπρέπειά του.

Όλα τα παιδιά μαζί:

Να μη συνηθίσουμε ποτέ την αδικία.

Να μη γυρίσουμε ποτέ την πλάτη στον άνθρωπο που πεινά.

Να κρατήσουμε ζωντανή την πίστη στον Θεό, την ελπίδα και την ελευθερία.

(Τα παιδιά τραγουδούν μαζί τον Εθνικό Ύμνο.)